

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

UMS® 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

İŞTİRAK NEDİR?

**İŞTİRAKİ NASIL
TANIMLAYABİLİRİZ?**

TEMEL KAVRAMLAR

Önemli
Etki

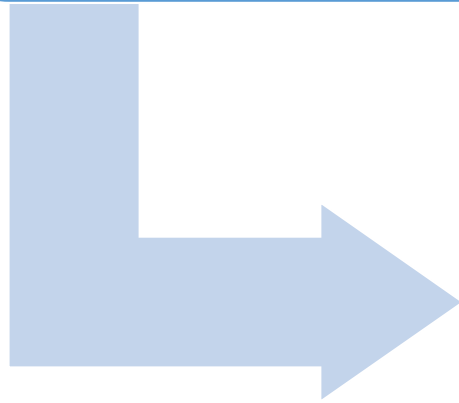
Önemli Etkinin Diğer Göstergeleri

- Yatırımcının yönetim kurulu vb. organlarda temsil durumu,
- Yatırımcının kar payı dağıtımı gibi karar alma süreçlerine katılım durumu,
- Yatırımcı işletme ile yatırım yapılan işletme arasında önemli miktarda işlem hacmi,
- İşletmeler arasındaki yönetici personel değişimi,
- Kritik teknik bilginin sunulması.

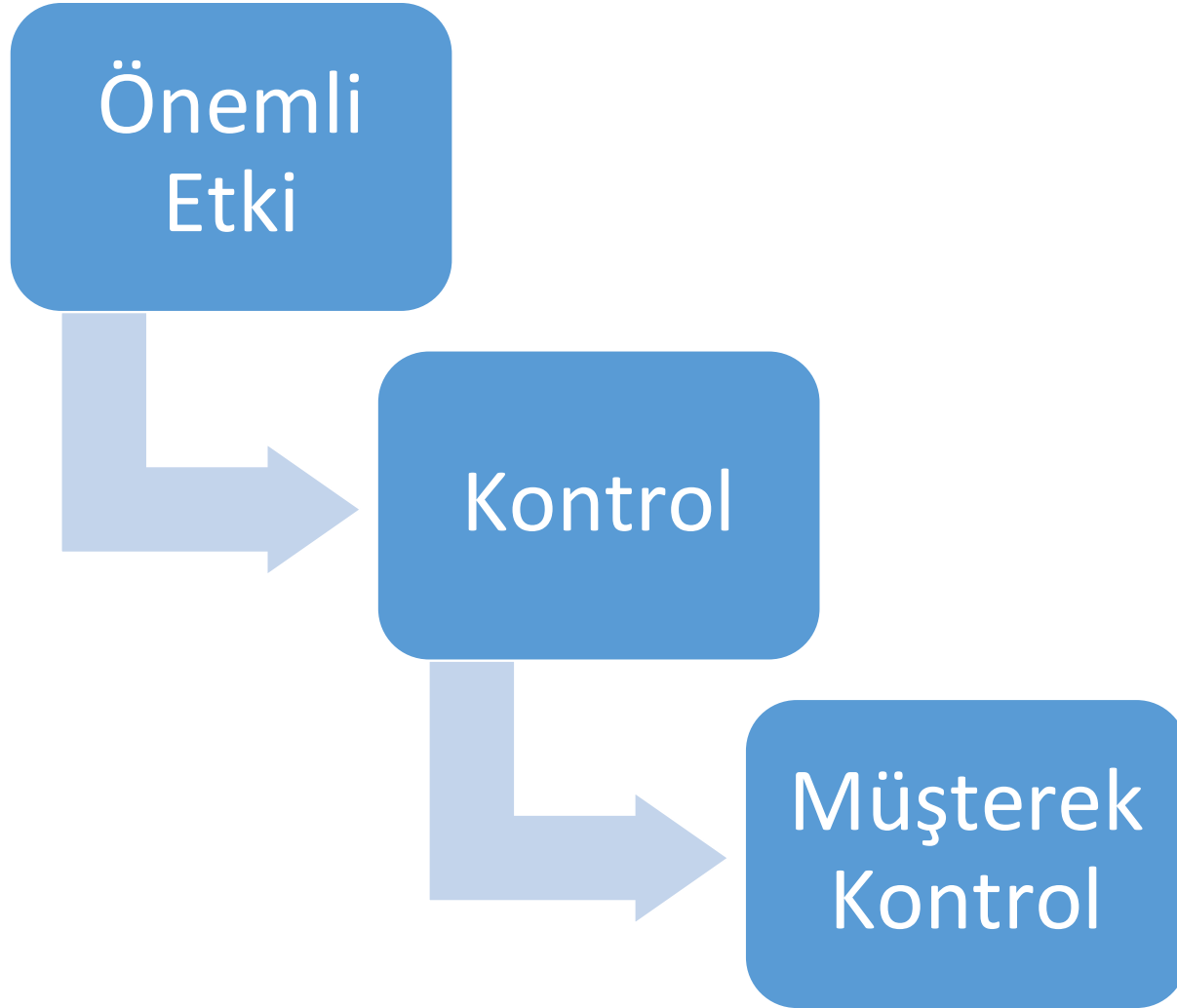
ÖNEMLİ ETKİ NE ZAMAN ORTADAN KALKAR?

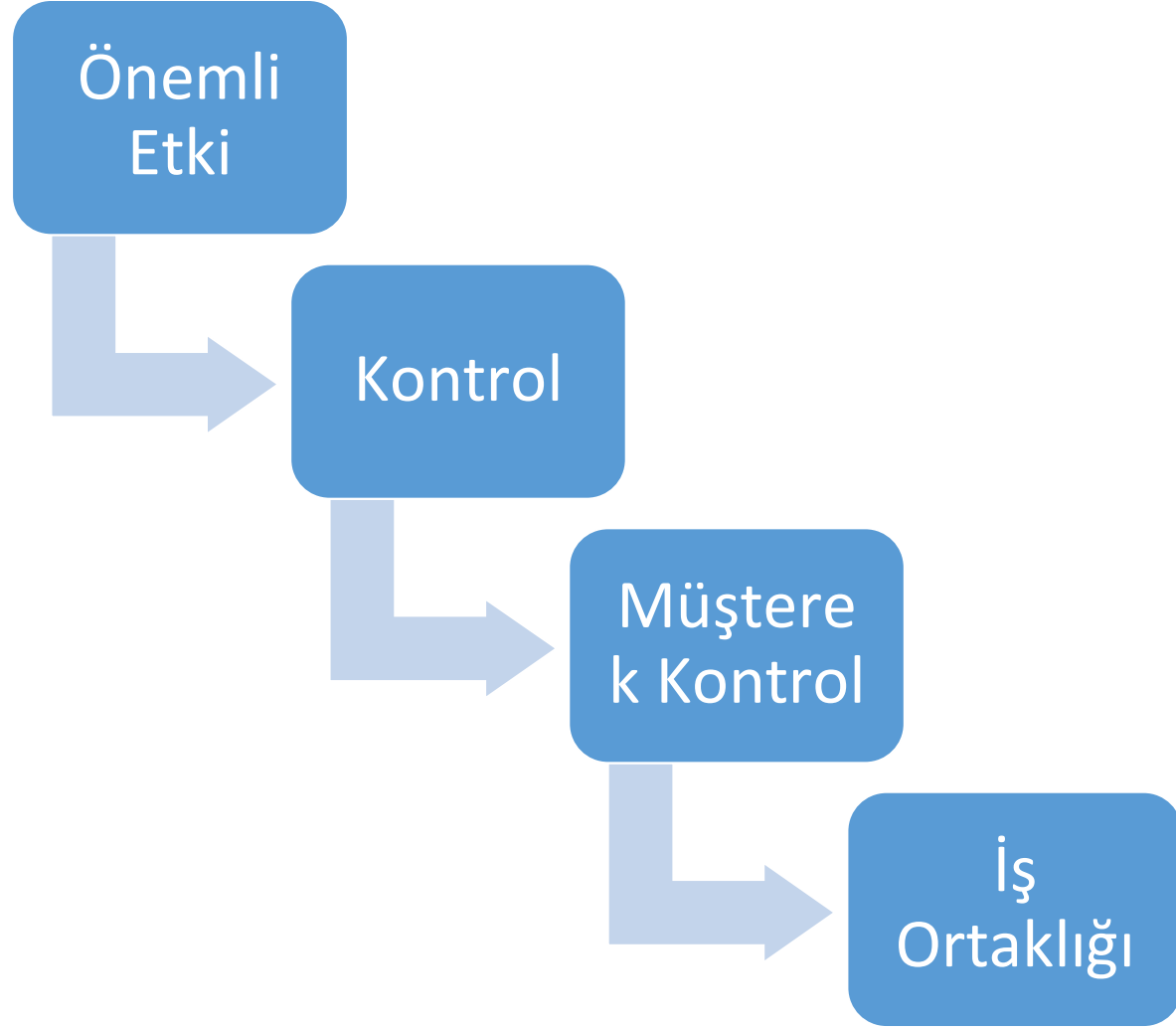
Önemli
Etki

Kontrol

EXAMPLE

Sky
İşletmesi
%25

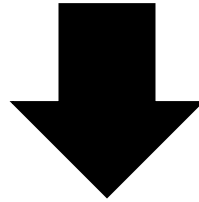
Yerel
Yönetim
%75

ICell
Yazılım

Kontrol ya da önemli etki **BULUNMAMAKTADIR.**

FİNANSAL VARLIK

EXAMPLE

- C-day işletmesi 10% hisse => Alp Çözüm işletmesi
- C-day işletmesinin toplam 10 üyeden oluşan yönetim kurulunda 4 üyesi bulunmaktadır.
- Anlaşmaya göre kurulun kararlarının onaylanması için oy çokluğu gerekmektedir.
- C-Day işletmesinin Alp Çözüm üzerinde önemli etkisi, kontrolü ya da müşterek kontrolü var mıdır yoksa Alp Çözüm, C-Day işletmesi için finansal varlık olarak mı değerlendirilmelidir?

Önemli Etki

%20 ya da daha fazla hisse

Diğer göstergeler

	Bağlı Ortaklık	İştirak	Müşterek Anlařma
KRİTER	Kontrol Gücü	Önemli Etki	Müşterek Kontrol
HİSSE	%50'den fazla	%20-50 arası	Eřit
MUHASEBELEŐTİRME YÖNTEMİ	Konsolidasyon	Özkaynak Yöntemi	Çeřide Bağlı

DİĞER YATIRIMLAR: Finansal Araçlar (UFRS 9)

MUHASEBELEŐTİRME ve DEĐERLEME

Önemli Etki

Özkaynak
Yöntemi

Müşterek Kontrole
sahip İş Ortaklıkları

Özkaynak
Yöntemi

İLK ÖLÇÜM

ÖZKAYNAK YÖNTEMİNİ UYGULAMAKTAN MUAF OLUNMASI

İşletmenin tamamına bir başka işletme tarafından sahip olunan bir bağlı ortaklık veya bir başka işletmenin kısmen sahip olduğu bir bağlı ortaklık olması ve bu işletmenin diğer koşullarda oy verme yetkisi olmayanlar da dahil olmak üzere, diğer ortaklarının özkaynak yöntemi uygulanmadığı konusunda bilgilendirilmiş ve buna itiraz etmemiş olmaları.

ÖZKAYNAK YÖNTEMİNİ UYGULAMAKTAN MUAF OLUNMASI

İşletmenin tamamına bir başka işletme tarafından sahip olunan bir bağı ortaklık veya bir başka işletmenin kısmen sahip olduğu bir bağı ortaklık olması ve bu işletmenin diğer koşullarda oy verme yetkisi olmayanlar da dahil olmak üzere, diğer ortaklarının özkaynak yöntemi uygulanmadığı konusunda bilgilendirilmiş ve buna itiraz etmemiş olmaları.

İşletmenin borçlanma araçlarının veya özkaynağına dayalı finansal araçlarının kamuya açık bir piyasada (yerel ve bölgesel piyasalar da dahil olmak üzere yurtiçi ya da yurtdışı menkul kıymet borsaları ya da tezgah üstü piyasada) işlem görmemesi.

ÖZKAYNAK YÖNTEMİNİ UYGULAMAKTAN MUAF OLUNMASI

İşletmenin tamamına bir başka işletme tarafından sahip olunan bir bağlı ortaklık veya bir başka işletmenin kısmen sahip olduğu bir bağlı ortaklık olması ve bu işletmenin diğer koşullarda oy verme yetkisi olmayanlar da dahil olmak üzere, diğer ortaklarının özkaynak yöntemi uygulanmadığı konusunda bilgilendirilmiş ve buna itiraz etmemiş olmaları.

İşletmenin borçlanma araçlarının veya özkaynağa dayalı finansal araçlarının kamuya açık bir piyasada (yerel ve bölgesel piyasalar da dahil olmak üzere yurtiçi ya da yurtdışı menkul kıymet borsaları ya da tezgah üstü piyasada) işlem görmemesi.

İşletmenin, kamuya açık bir piyasada işlem görmek üzere herhangi bir finansal araç ihraç etmek amacıyla finansal tabloları ile bir sermaye piyasası düzenleyici kuruluşu ya da benzeri bir düzenleyici kuruma başvurmamış olması ya da bu tür bir başvuru süreci ve hazırlığı içinde olmaması.

ÖZKAYNAK YÖNTEMİNİ UYGULAMAKTAN MUAF OLUNMASI

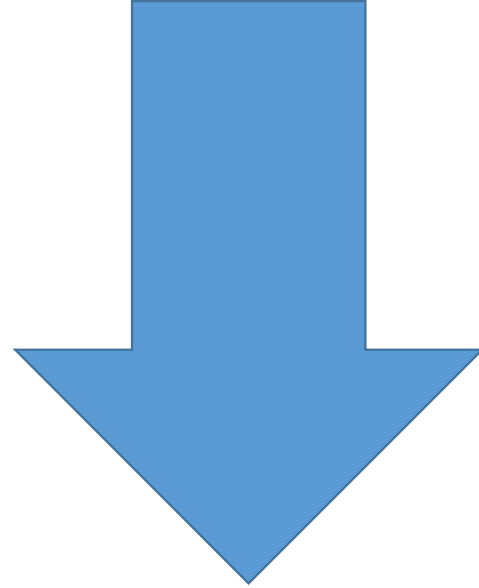
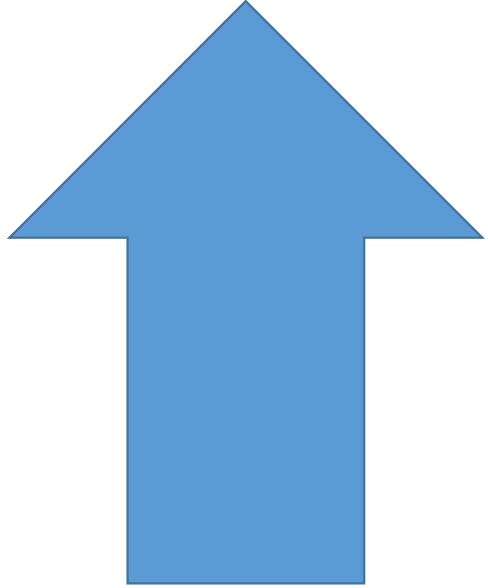
İşletmenin tamamına bir başka işletme tarafından sahip olunan bir bağlı ortaklık veya bir başka işletmenin kısmen sahip olduğu bir bağlı ortaklık olması ve bu işletmenin diğer koşullarda oy verme yetkisi olmayanlar da dahil olmak üzere, diğer ortaklarının özkaynak yöntemi uygulanmadığı konusunda bilgilendirilmiş ve buna itiraz etmemiş olmaları.

İşletmenin borçlanma araçlarının veya özkaynağa dayalı finansal araçlarının kamuya açık bir piyasada (yerel ve bölgesel piyasalar da dahil olmak üzere yurtiçi ya da yurtdışı menkul kıymet borsaları ya da tezgah üstü piyasada) işlem görmemesi.

İşletmenin, kamuya açık bir piyasada işlem görmek üzere herhangi bir finansal araç ihraç etmek amacıyla finansal tabloları ile bir sermaye piyasası düzenleyici kuruluşu ya da benzeri bir düzenleyici kuruma başvurmamış olması ya da bu tür bir başvuru süreci ve hazırlığı içinde olmaması.

Nihai ana ortaklığın veya ara kademe bir ana ortaklığın, kamunun kullanımına açık ve UFRS'lere uygun finansal tablolar hazırlıyor olması.

İLK KAYITTAN SONRAKİ ÖLÇÜM

ÖZKAYNAK YÖNTEMİNE GÖRE HESAPLAMA

ŞEREFİYE????????????????

GRUP İÇİ İŞLEMLERİN AYIKLANMASI

Konsolidasyon Yöntemi

Tüm grup-içi işlemler
ayıklanır

Özkaynak Yöntemi

Kısmi ayıklama

«Kâr Bileşenleri»

Mükerrerliğe neden
olmaz

EXAMPLE

G İşletmesi %40 => C İşletmesi

G İşletmesi – 10.000 PB mal => C İşletmesi

C İşletmesi – 8.000 PB mal => 3. Kişiler

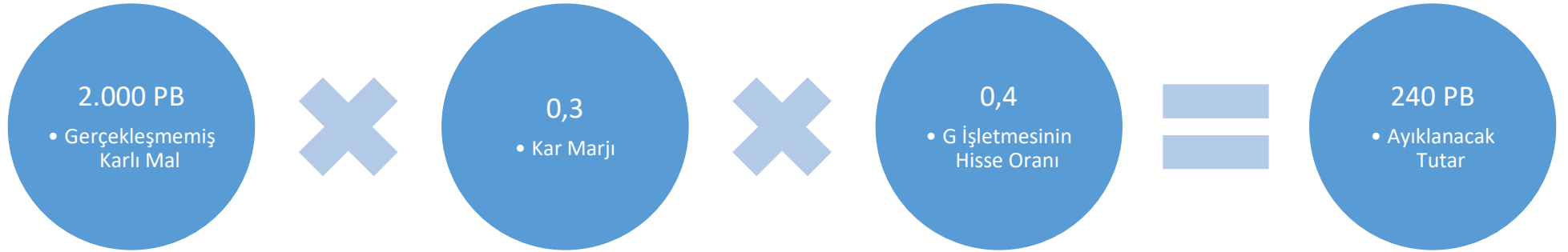
C İşletmesi 2.000 PB'lik mal bulundurmaktadır.

Kâr Marjı= %30

Grup-içi işlemlerden ayıklanacak tutarı hesaplayınız?

ORTAKLAR ARASINDA TRANSFER EDİLEN TUTAR	GERÇEKLEŞMİŞ KÂR	GERÇEKLEŞMEMİŞ KÂRLI MAL*
10.000 PB	8.000 PB	2.000 PB

ÖZKAYNAK YÖNTEMİNİN BIRAKILMASI

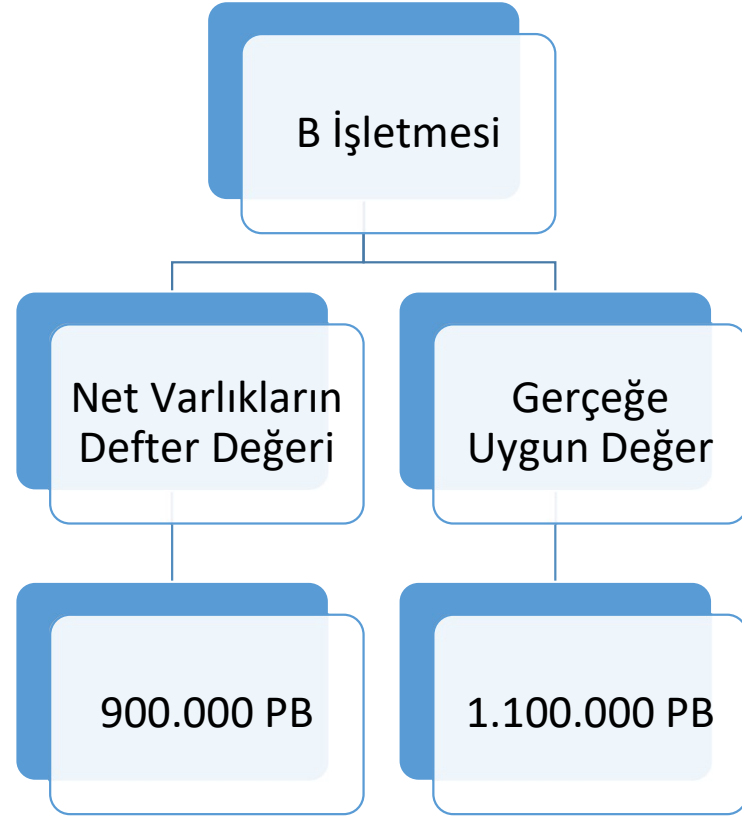
- Yatırımcı, yatırım yapılan işletme üzerinde önemli etkisini kaybettiği zaman iştiraki ya da iş ortaklığını finansal tablo dışı bırakır. Bu işlem aşağıdakilerin gerçekleşmesi durumunda oluşur:
  - İş ortaklığı ya da iştirak bağlı ortaklık olduğu zaman.
  - İş ortaklığı ya da iştirak kısmi ya da tamamen elden çıkarıldığında.
  - Özkaynak yöntemini uygulamayı bırakması durumunda, işletme yatırıma ilişkin daha önce diğer kapsamlı kârda muhasebeleştirdiği tüm tutarları yatırım yapılan işletmenin varlık ya da borçlarını doğrudan elden çıkarması ile aynı esaslara uygun olarak muhasebeleştirir.

EXAMPLE

%35 hisse

Önemli Etki

EXAMPLE

a) A İşletmesi %35 hisse için 475.000 PB ödemiştir.

Şerefiyeyi bulup gerekli yevmiye kaydını yapınız?

ÇÖZÜM A

- A İşletmesinin B İşletmesinin GUD üzerindeki payı 385.000 PB
(1.100B000 PB * 0,35)
- Transfer edilen tutar
475.000 PB
- Şerefiye 90.000 PB

B işletmesindeki yatırım		475.000	
	Kasa		475.000

EXAMPLE

b) A İşletmesi %35 hisse için 350.000 PB ödemiştir.

Şerefiyeyi bulup gerekli yevmiye kaydını yapınız?

ÇÖZÜM B

- A İşletmesinin B İşletmesinin GUD üzerindeki payı 385.000 PB
(1.100.000 PB * 0,35).
- Transfer edilen tutar
350.000 PB
- Pazarlık Geliri
35.000 PB

B işletmesindeki yatırım		385.000	
	Kasa		350.000
	Pazarlık Geliri		35.000

EXAMPLE

c) 31 Ocak 2021 tarihinde, B işletmesi 60,000 PB kâr raporlamış ve 21.000 PB kâr payı dağıtmıştır.

Bu işlemin yevmiye kaydını yapınız?

ÇÖZÜM C

Yatırımın defter
değerini arttır

İştirak kâr raporladığı zaman

Yatırımın defter
değerini azalt

İştirak kâr payı ödediği zaman

İştirak kâr raporladığı zaman

B işletmesindeki yatırım		21.000	
	Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen iştirakin kârı		21.000

İştirak kâr payı dağıttığı zaman

Kasa		7.000	
	B işletmesindeki yatırım		7.000

EXAMPLE

d) B işletmesinin “Satış Amaçlı Finansal Varlığı” bulunmakta, gerçeğe uygun değeri (GUD) 10.000 PB artış göstermekte ve bu artış diğer kapsamlı karda raporlanmaktadır.

Bu işlemin yevmiye kaydını yapınız?

ÇÖZÜM D

B işletmesindeki yatırım		3.500	
	Satış amaçlı finansal varlıkların gerçeğe uygun değer artış kazancı		3.500

EXAMPLE

e) B İşletmesi duran varlıklarını yeniden değerlemiş ve 15.000 PB'lik artışı diğer kapsamlı karda raporlamıştır.

Bu işlemin yevmiye kaydını yapınız?

ÇÖZÜM E

B işletmesindeki yatırım		5.250	
	Duran varlıklar yeniden değerlendirme kazançları		5.250

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union